

Naiset tutkimaan myös tiedotusoppia

Tiedotusopin naistutkimus on nuorta, mutta elinvoimaista. Tämän numeron artikkelit on työstetty pääosin vuoden 1987 marraskuussa pidetyn **Naiset, journalismi ja tiedotustutkimus** -seminaarin aineistosta. Enemminkin olisi ollut kirjoitettavaa, mutta ikuisesti varjostava resurssipula tuo seminaarin ja keskustelujen sadon eteemme tällaisena, ehkä eräänlaisena poikkileikkauksena siitä, mitä naistutkimuksessa yhteiskuntatieteiden alalla muutoinkin tapahtuu.

Naistutkimuksen opiskelu ja koulutus on Suomessa varsin uutta; Tampereella naistutkimuksen opintokokonaisuuden opetus käynnistyy yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa tänä syksynä, Helsingissä opetusta on saanut nauttia jo hieman pitemmän aikaa. Voikin sanoa, että kun miehistä tiedettä on länsimaissa harjoitettu jo 2500 vuotta, naistutkimus on kukoistanut vasta 25 vuotta. Tosin naistutkimuksenkin teoreetikot nojaavat läntiseen tutkimusperinteeseen, mutta leimaa-antavana sille on 'kaiken ajattelu uudelleen', kuten mm. Evelyn Fox Kellerin vasta suomeksi käännetty teos **Tieteen sisarpuoli** (Vastapaino 1988) vakuuttavasti osoittaa.

Tehtävää on siis paljon mutta siitä ei kannata lannistua. Monet ulkomaiset kokemukset osoittavat, että naistutkimus on tullut yliopistoihin jäädäkseen, eikä vain periferian harrastuksena, vaan vakavasti otettavana tieteenharjoituksena. Erään sortin 'vakavuudesta' kertonee sekin, että myös miehen tutkiminen sukupuolena alkaa kiinnostaa. Tästä ovat osoituksena tiedotusopissa miesten television katselua koskevat tutkimukset, miehisen sankarin rakentuminen seikkailukertomuksessa (Erkki Karvosen pro gradu -tutkielma Tampereen yliopistossa) jne.

Tänä syksynä ilmestyy myös ensimmäinen suomalainen tieteellinen naistutkimuksen aikakauslehti, **Naistutkimus**-lehti. Sen ensimmäinen numero haluaa antaa kattavan kuvan siitä, mitä suomalaisessa naistutkimuksessa on tähän mennessä saavutettu. Lehti ei pyri millään tavoin imemään erityistieteellisistä aikakauslehdistä naistutkimukseen liittyviä artikkeleita; **Tiedotustutkimuksen, Sosiologian, Psykologian, Poliitiikan** ym. foorumit olkoot yhtä vapaat naistutkimukselle kuin aikaisemminkin. Tilanne ennakoii keskustelun monipuolistumista, poikkitieteellistymistä, sanalla sanoen uudenlaista tieteidenvälisyyttä. Olen ylpeä siitä, että **Tiedotustutkimus**-lehti, tiedotustutkijat ja suomalainen journalistikunta on saanut olla aktiivisesti mukana tässä historiallisessa kehitysvaiheessa.

Irma Käärina Halonen

* * *

Tiedotustutkimus, joka vielä jokunen vuosi sitten ladottiin nakuttamalla kirjoituskonetta yömyöhään, siirtyy laseraikaan. Hiiteen nostalgia, jonka mukaan tiedonvälityksen teknologian kehittyminen olisi muodon voitto sisällön kustannuksella; voivathan molemmatkin kärsiä.

Ajattelumme avain löytyy seuraavasta vallankumouksen dialektiikan määritelmästä: Poistetaan lukutaidottomuus ja huolehditaan sitten, ettei ole mitään lukemisen arvoista. Mitä taas teihin, lukijoihin, tulee, elämän monimuotoisuus tarkoittaa niitä lukemattomia tapoja, joilla se teidät ohittaa. Seuraava mahdollisuus jättää **Tiedotustutkimus** lukematta on lokamarraskuussa.

Toimitussihteeri